

Slovenská advokátka Viktória Hellenbart o úrovni žurnalistiky tzv mainstreamových medií: Kydať hnoj a špinu vo verejnom priestore nie je naplnením práva občana na informácie

- CZ24 News | 11. prosince 2023

SLOVENSKO: 10 minútové čítanie, nad ktorým by sa mali tí, ktorí komunikujú s verejnosťou vážne zamyslieť.

„Nedávajte psom, čo je sväté, ani svoje perly nehádzte sviniam, aby ich nepošliapali, neobrátili sa a neroztrhali vás.“ toto varovanie vyslovil Ježiš Kristus v prvom storočí a nájdete ho zapísané v evanjeliu podľa Matúša 7. kapitole 6. verši.

Nad hlbokou múdrosťou, ktorá je v tomto výroku zachytená, by sa mali zamyslieť ľudia, ktorí chcú s ostatnými komunikovať vážne a seriózne témy.

Vyplýva z neho, že nie každý komunikačný kanál, ktorý zvolíme, je vhodný a adekvátny, a máme si vyberať takú formu komunikácie, ktorá je primeraná téme, ktorú chceme verejne komunikovať.

Zmyslom tohto varovania nie je zneváženie psov, alebo sviní, ako živočíšneho druhu, ani ich použitie v zmysle nadávky na iného človeka, k čomu sa ani vo verejných debatách niektorí nevedia vyhnúť (slovo sviňa je u niektorých poslancov terminus technicus, ktorým označujú poslancov iných strán).

Tieto prirovnania pomáhajú človeku pochopiť, že ak v prirodzenej výbave psa, popri iných dobrých vlastnostiach, nie je schopnosť chápať duchovné a hodnotové témy, nemá zmysel ich s ním rozoberať. Perla, ktorú si vy ceníte kvôli jej kráse a tomu, aké ťažké je nájsť v prírode krásnu perlu, pre sviňu, ak sa nedá zožrať, inú hodnotu nemá a ak jej ju hodíte, okrem toho, že ju znehodnotí, môže sa nahnevať aj na vás, že ste jej ju hodili namiesto pre ňu užitočnejšieho žrádla.

Z Ježišových slov vyplýva teda aj to, že jednotlivci so zlými zámermi nemusia mať žiadne právo vedieť určité veci, a že keď im vážne veci, pre ktoré nemajú ocenenie hovoríme, môžu to proti nám zneužiť a chcieť nám ublížiť.

Preto je dobré, aby si politici, aj iné verejne činné osoby, alebo odborníci vo svojej oblasti uvedomili, že ak chcú s verejnosťou komunikovať určité témy, aby si zvolili ten správny komunikačný nástroj, aby sa adresátovi informácie dostalo to, čo chceli povedať, aby nakoniec nevyzerali ako tí, čo hádžu sväté psom alebo perly pred svine.

Keď sa ako poslucháč, alebo divák dozviem, že novinár, moderátor, si pozýva do debaty nejakého hosťa, chcem si debatu vypočuť kvôli hosťovi, a rada by som počula jeho názory a cez jeho autentický prejav si o ňom urobím svoj vlastný názor. Hoci môžem oceniť výber hosťa, otázky, ktoré sú mu položené, nezaujíma ma názor moderátora a novinára na nastolené témy, ale názor hosťa.

Ak moderátor často významného hosťa, ktorého si sám pozve, a ktorému nesiaha vzdelanosťou

úrovňou, dosiahnutými úspechmi „ani po členky“, od začiatku uráža a znevažuje, cítim sa nekomfortne a fackuje ma pocit prenesenej hanby, pretože to považujem za extrémne neslušné správanie a ocitám sa v spoločnosti, ktorá má nižší morálny a etický štandard, ako ja. V mojom svete patrí do základnej výbavy vychovaného človeka, že k hosťom sa správame s úctou a slušne. „Host do domu, boh do domu“ hovorievala staršia generácia.

Ak sústavným prerušovaním, skákaním do reči, nátlakovým správaním a hrubosťou, svojmu hostovi nedá priestor, aby prezentoval celú škálu svojich vedomostí, svoju autentickú osobnosť, nemám z toho rozhovoru nič a jeho sledovanie je zbytočnou stratou času. Výsledným efektom pre mňa je často veľmi nevkusné odhaľovanie medzier vo vzdelaní a kultúrnosti moderátora, a aj média, ktoré takémuto prejavu a spôsobom poskytuje verejný priestor. Často ma napadne slovo úbohosť a úbožiaci.

Pre niektorých moderátorov a novinárov, ktorých prejav je mimoriadne samolúby a arogantný, a ktorí sa domnievajú, že hosť je len médiom, cez ktoré sprostredkujú verejnosti vlastné videnie sveta, to bude asi prekvapenie. Z ich vystupovania je totiž evidentné, že sa domnievajú, že hlavnou hviezdou ich relácií sú oni sami a nie ich hostia, čo ich oprávňuje správať sa nevychované, hrubo a arogantne a predvádzať sa ako pubertiaci pred kamošmi.

Keď mladší človek položí staršiemu a váženému hostovi otázku typu “ Vy ste nebol schopný ani odpovedať na otázku..”, pýtam sa, ako si dovoľuje komunikovať s cudzím, starším a váženejším človekom takýmto tónom. Veď ako sa hovorí „husi spolu nepásli“ a tieto otázky svedčia o absolútnej nevychovanosti toho moderátora. A to som vybrala príklad z tých „slušnejších“ spôsobov, akým si novinári dovoľujú klásť otázky.

Čo oprávňuje moderátora na to, aby sa správal k hostovi bezočivo a agresívne ? Aby ho presvedčoval o svojej pravde a verejne preškoľoval, a to aj hosta, ktorý je v problematike viac fundovaný ako moderátor ?

Výsledok takýchto debát je ukážkou toho, čo sa stane a čo vznikne z toho, keď nerešpektujeme zásadu nedávať sväté psom.

Keď zistíte, že zmyslom debaty nie je to, aby sa sa od hosta a o ňom dozvedeli niečo od neho samého, ale aby ste boli svedkami jeho verejného zosmiešňovania, kádrovania a strápňovania, je treba sa pýtať, z akého dôvodu sú hostia pozývaní ?

Natíska sa jednoduchá odpoveď. Nie je to z úprimného záujmu o ich osobu a z úcty k nim. Ale preto, aby ľudia, o ktorých názory verejnosť má skutočný záujem, a ktorých si verejnosť vo všeobecnosti váži, zvýšili sledovanosť média, od ktorého sa vďaka jeho nekompetentnému štýlu práce väčšina ľudí odvracia. U nás tomu hovoríme zneužitie.

Preto je dôležité, aby si tí, ktorí majú verejnosti čo povedať, a ľudia majú záujem ich vypočuť, starostlivo vyberali, ktorému médiu umožnia, aby ich myšlienky sprostredkovalo. Aby verejnosť pochopila tú myšlienku, čo človek povedať chcel a nie prekrútenú a zmanipulovanú realitu.

Napríklad, ten, kto chce mať čo najviac informácií o budúcom kandidátovi na nejaký post v štátnej správe, napríklad na post policajného prezidenta, urobí dobre, keď osobne sleduje jeho vypočutie vo parlamentnom výbore. Vidíte jeho vzhľad, autentický prejav, spôsob, akým o niektorých témach uvažuje, ale viete vyhodnotiť aj úroveň a úmysly tých, ktorí mu kladú otázky. A získate ucelený obraz.

Médiá, ktoré svoju povinnosť informovať nás, nahradili za povinnosť preškoľovať nás, vám z vypočutia neprinesú informáciu, v ktorej je aspoň jedna autentická otázka a odpoveď respondenta.

Nie, tie serióznejšie, vám priblížia vlastný názor na priebeh vypočutia, a k tomu názory jeho účastníkov z rôznych politických táborov. Tie druhé, jediné pravé, vám prinesú len vyjadrenia politikov z vlastnej názorovej bubliny. Ale pre verejnosť sú najdôležitejšie názory a postoje kandidáta, a nie to, čo si o ňom myslia politici a novinári.

Takmer vždy, keď som očitým svedkom niečoho, o čom následne médiá v skratke informujú, mám pocit, že sme videli alebo zažili dve rôzne veci. A takto je tu verejnosť manipulovaná médiami dlhé roky. O mnohých veciach sme dostávali výlučne skreslené, polopравdivé a nepravdivé informácie (viď informovanie TV Markíza vo večerných správach o tom, že vláda ľuďom s hypotékami nepomôže, hoci jej členovia cez sociálnu sieť komunikovali presný opak).

Úspech iných informačných kanálov, ktoré niektoré médiá presvedčené o svojej nadradenosti, označujú najslušnejšie pojmom alternatívne, spočíva v tom, že umožňujú divákovi a poslucháčovi prístup k autentickým postojom, názorom svojich hostí. Rozhovory s nimi vedú tak, že sa z toho divák od hosta niečo aj dozvie.

Neschopnosť samozvaných mediálnych kráľov vyhodnotiť príčiny straty vlastnej popularity a uchýľovanie sa k primitívnym útokom často na ich vlastných kolegov, ktorých opovrhlivo označujú za dezinfoscénu, konšpirátorov, hoaxerov, je dôkazom toho, že diváci a poslucháči sa rozhodli a rozhodujú správne.

Vrcholom ich úpadku je jav, ktorý sa vo verejne vedených debatách vyskytuje so samozrejmou pravidelnosťou, a to, že moderátor (nie pozvaný hosť) začne položením otázky alebo vlastným monológom debatu o tretej, neprítomnej osobe. Väčšinou sa hosť otvorene pýta, čo si myslí o klebete, kritike, ktorú na tohto človeka moderátor povedal, niekedy sa to podobá na vyliatie kýblov špiny, a opýtaný hosť má potom reagovať a zapojiť sa do ohovárania a rozoberania niekoho, kto tam prítomný nie je a nemôže sa brániť.

Iné je, keď hosť sám začne o tretej osobe a spojí to s témou, ku ktorej sa vyjadruje. Tu by mal moderátor ako profesionál zasiahnuť a snažiť sa debatu usmerniť tak, aby sa neklebetilo o neprítomnej osobe, ale aby sa debata viedla okolo určitej témy.

Štýl žurnalistiky založený na ohováraní neprítomných osôb a nútení hostí, aby sa k tomu nekorektne pridávali, sa aj pri použití najzdržanlivejších výrazových prostriedkov nedá označiť inak, ako suterénna žurnalistika.

To, že súčasťou takejto žurnalistiky môžu byť aj veci, ktoré podľa mňa sú páchaním trestnej činnosti, neprekvapí. A neprekvapí ani to, že si to verejnosť nevšimne, lebo sa jej to podáva na mediálnej tákke ako prvotriedny chod.

Vyzývanie na verejnú podporu a finančné zbierky pre ľudí obvinených zo závažných zločinov, sa veľmi ponáša na verejné schvaľovanie trestnej činnosti a nadŕžovanie. Svedčí aj o neúcte k právnomu štátu a nahrádzania kompetencií vyšetrovacích orgánov údajnou verejnou mienkou, ktorá však so skutočnou verejnou mienkou nemá nič spoločné a väčšinou predstavuje mienku úzkej skupiny ľudí, ktorí používaním výrazov „všetci“, „každý“ v článkoch, ktoré jeden napíše a traja sa na neho odvolajú, navodzujú dojem, že sa jedná o väčšinový názor.

Ale v právnom štáte človeka neodsudzuje ulica, ani názor väčšiny, ale má právo na nezávislé vyšetrovanie, bez nátlaku médií, a nezávislý súd.

A najsmutnejším pohľadom pre mňa je to, ak tí, ktorým v ostatných troch rokoch samozvané médiá hlavného prúdu nielenže nedali žiadny priestor na vyjadrenie, ešte ich aj permanentne špinili, a ľudia

ich názory mohli počuť len vďaka „alternatíve“, teraz idú do médií, ktoré ich okázalo ignorovali a pod taktovkou ich redaktorov označujú alternatívne médiá, ktoré im poskytovali priestor za dezinfoscénu, dezolátov, konšpirátorov a inými opovrhlivými výrazmi.

Ak sa nad týmto seriózne nezamyslia tí, ktorí chcú hovoriť o seriózných veciach so serióznymi ľuďmi, splní sa na nich to, že tí, cez ktorých sa nám snažia dávať informácie, ich pošliapu a obrátia sa voči nim a mediálne ich roztrhajú. To platí o to viac, že tento svoj nenávistný zámer tieto médiá neraz aj otvorene komunikujú.

AUTOR: Mgr. Viktória Hellenbart

ZDROJ: maioriced0.blog.pravda.sk